

industrijsko-gospodarski pregled

Uređuju: Hedviga Kveder i Marija-Biserka Jerman

Ekstrakcija škroba i glutena iz žitarica

Tvrtka Westfalia Separator isporučila je tvrtki Alvand Processing Industries u Iranu novu jedinicu za ekstrakciju pšeničnog škroba i glutena. Tvornica se već koristi postrojenjem iste tvrtke za ekstrakciju škroba iz krumpira. Novi pogon obuhvaća cjelokupni mokri postupak kojim se postiže 95 % iskorištenja na proteinima. Glavni proizvodi su gluten i sirup glukoze za prehrambenu industriju, koji se upotrebljavaju u domaćoj prehrambenoj industriji, a djelomično se izvoze.

M.-B. J.

Dow u Omanu

Dow Chemical prema sporazumu s vladom i nacionalnom naftnom kompanijom gradi etilenski kreker i tri polietilenska postrojenja svjetske veličine, svako s kapacitetom većim od 300 kt godišnje. Lokacija postrojenja je u industrijskom području Sohar Industrial Port Area of Oman. Zajednički poduhvat u vlasništvu je 50 % Dow Chemicala i po 25 % Oman Oil Co. i Vlade Omana. To je drugi projekt kompanije Dow na izgradnji krekeru u području Srednjeg istoka. Prvi je bio etilenski kreker s downstream-postrojenjima u Kuvajtu.

M.-B. J.

Modernizacija Rafinerije nafte Sisak

U Rafineriji nafte Sisak u tijeku su radovi na postrojenju za odsumporavanje Claus na području KP-6. Povećava se opseg posla na montiranju opreme i montaži cjevovoda.

U sklopu modernizacije rafinerije, sukladno ugovoru između Ine i UOP-a potrebno je izraditi bazni projekt postrojenja za izomerizaciju i prema kompletnoj dokumentaciji raspisati međunarodni natječaj za izgradnju postrojenja. Prema dobivenoj lokacijskoj dozvoli postrojenje će se graditi u produžetku aromatskog kompleksa.

Nakon primitka građevinske dozvole u lipnju se očekuje početak građevinskih radova na postrojenju hidrodesulfurizacije FCC benzina (HDS PGC) na prostoru ispred FCC-u na KP-6 rafinerije. Ugovorena je glavna oprema (reaktori, kolone, kompresori i procesna peć). Zagrebački konzalting obavljat će nadzor nad izvođenjem radova.

H. K.

Gospodarenje plinom u Hrvatskoj

Ekološki najprihvatljiviji fosilni izvor energije je prirodni plin. Potrebno je riješiti cijenu plina, izgradnju skladišta plina i odrediti lokaciju terminala LNG.

Danas je važna orijentacija na nove izvore plina budući da se na našem tržištu predviđa porast potreba za prirodnim plinom. Nove plinske elektrane i modernizacija rafinerija trebat će određene količine plina. Plinifikacija Dalmacije, Primorja i Istre omogućit će rast potrošnje plina.

Do 2020. godine plin za domaće tržište osiguravat će domaći izvori (proizvodnja iz Panona i sjevernog Jadrana), plin iz Rusije i Si-

rije. Do 2012. godine predviđa se gradnja LNG-a na Jadranu i novo skladište plina (Okoli II ili Beničanci).

Planovi izgradnje i modernizacije plinskog sustava 2002.–2006. godine su završeni. Tijekom 2007.–2011. godine gradit će se plinovod za Dalmaciju dug 660 km s 25 mjerno-redukcijskih stanica. Predviđaju se ulaganja u iznosu od 443 milijuna eura.

DINA-Petrokemija će upotrebljavati plin kao gorivo za procesne peći, parne kotlove i proizvodnju struje.

Plinsko polje Annamaria udaljeno 56 kilometara od Pule nalazi se u epikontinentalnom pojasu razgraničenja Italije i Hrvatske. S Talijanima je ugovorena podjela plina s plinskog polja Annamaria – 51,5 % Hrvatska i 48,5 % Italija. Puštanje u rad plinskog polja predviđa se u drugom kvartalu 2008. godine.

H. K.

Čepin: Proizvodnja biodizela

U jesen ove godine IPK Tvornica ulja u Čepinu započet će izgradnju pogona za proizvodnju biodizela, kapaciteta 60 000 tona na godinu. U novi pogon uložiti će se 32,6 milijuna eura. Izvori financiranja su zajmovi Hrvatske poštanske banke od 20 milijuna eura i Hrvatske banke za obnovu i razvoj od 12,6 milijuna eura. Dobit novog pogona prije oporezivanja predviđa se u iznosu od 6,2 milijuna eura. Očekuje se otvaranje 40 novih radnih mjesta.

H. K.

Pliva: Planovi razvoja

Od 1938. godine Pliva se bavi tradicionalnom biotehnologijom (kvascima, antibioticima, enzimima, cjepivima). Biotehnologija ima važnu ulogu u razvoju lijekova. Nakon spajanja s američkim Barrom u studenom 2006. godine, Pliva je započela s radovima na novom biotehnoškog postrojenju u Savskom Marofu. Na biotehnoškim projektima Pliva zapošljava 50 visokokvalificiranih djelatnika. U istraživanja Pliva će s Barrom ulagati 200 milijuna dolara na godinu.

Prije nekoliko godina Pliva se povukla iz inovativne farmaceutske industrije. Zbog zaoštavanja regulative i dugog ispitivanja lijekova, troškovi istraživanja vrlo su veliki. Za kilogram tetraciklina prije trideset godina moglo se dobiti 700 dolara, a sada samo osam dolara. Ranije se kilogram vitamina C prodavao za 15 do 20 dolara, a dolaskom Kineza na tržište cijena se snizila na 5 dolara.

Na svjetskom tržištu generičkih lijekova Barr i Pliva, treći po veličini, očekuju istek patentnih prava za originalne lijekove. Inovativne kompanije nastoje produljiti patentnu zaštitu variranjem formulacije lijekova, ali se i one orijentiraju na generičke lijekove. U farmaceutskoj industriji rastu troškovi marketinga i promocije – sve se više prodaju isti lijekovi različitih imena.

Unatoč rastu ulaganja u razvoj i istraživanje od 1970. – 2005. godine broj registriranih novih lijekova u SAD-u pao je od 53 na 28.

Pliva je otvorila istraživački centar u indijskoj pokrajini Goa zbog jeftinijeg testiranja lijekova na ljudima gdje je blaža regulativa nego u Europi.

Očekuje se nekoliko dobrih godina sa kemijske generike na koje se Pliva koncentrirala. Pliva će s biogenericima ići u osvajanje svjetskog tržišta koje je sada vrijedno oko 53 milijarde dolara.

Važni proizvodi medicinske biotehnologije su trenutačno inzulini, imunostimulatori, interferoni (lijekovi protiv tumora) i eritropoetini (lijekovi protiv anemije). Stotinjak biofarmaceutskih lijekova je već registrirano, oko 500 ih je u kliničkom razvoju, a 3000 u ranoj fazi razvoja. Omnitrope, prvi biogenerik u Europskoj uniji registriran je 2006. godine. Procedura registracije biogenerika je nedefinirana u Hrvatskoj, ali se očekuje usvajanje stroge procedure Europske unije.

Povećanje potrošnje lijekova osigurava budućnost biogenerika. Zdravstveni sustavi očekuju izlaz iz stalnog povećanja troškova za lijekove u genericima budući da su tridesetak posto jeftiniji od originala. H. K.

Atlantic Grupa: Uspješno poslovanje

U prvom tromjesečju ove godine Atlantic Grupa je ostvarila prihod od 372,5 milijuna kuna, što je za 18 % više u odnosu na isto razdoblje u 2006. godini. U istom razdoblju dobit iz poslovanja prije amortizacije porasla je na 25,8 milijuna kuna (28 %). Prodaja vlastitih robnih marki u 2006. godini iznosila je 48 % ukupne prodaje, a prodaja internacionalnih marki 42 %.

Atlantic Grupa je preuzela tvrtku Fidifarm proizvođača vitaminskih proizvoda i dodataka prehrani, u čijem je sastavu brend Dietpharm. Vrijednost transakcije iznosi 83 milijuna kuna. H. K.

Hrvatski inovatori na međunarodnoj izložbi inovacija u Ženevi

U Ženevi u travnju ove godine hrvatski inovatori sudjelovali su na 35. međunarodnoj izložbi inovacija, novih tehnologija i proizvoda. Na izložbi je bilo više od 700 izlagača iz 42 države. Hrvatski inovatori su se predstavili s 20 inovacija te su osvojili zlatne i niz brončanih medalja i diploma. Posjetitelji su pokazali posebno zanimanje za inovaciju linije za proizvodnju biodizela Ivana Jakobovića iz Slavonskog Broda, novu koncepciju motora s unutarnjim izgaranjem Ivana Škulića iz Rijeke i vakuumsku jedinicu za separaciju plinova na tankerima karlovačke Tvornice turbina. H. K.

Werkos, Osijek: Sustav zaštite od zasljepljivanja

Jedan od uzroka prometnih nesreća je zasljepljivanje vozača automobilskim svjetlima vozila koje dolazi iz suprotnog smjera. U Moskvi je u ožujku održan 10. međunarodni salon industrijskog vlasništva Arhimed na kojem je među nagrađenim inovatorima osječka tvrtka Werkos dobila zlatno odličje za svoj sustav zaštite od zasljepljivanja automobilskim svjetlima.

Werkosov sustav sastoji se od specijalne visokoprofilne mreže na konstrukciji od pocinčanih cijevi te žica pričvršćenih na nosače srednjeg elastičnog odbojnika u razdjelnom pojasu autoceste. Vozač je zaštićen od zasljepljivanja automobilskim svjetlima iz suprotnog smjera.

Werkos kao osječka tvrtka 1993. godine počeo je s projektiranjem i izvođenjem posebnih radova u graditeljstvu sa sedam djelatnika, dok danas ima 200 stručnih zaposlenika. Bavi se projektiranjem, izvođenjem geotehničkih radova i ekoloških projekata te održavanjem sustava za sigurnost i kontrolu prometa. U 2006. godini ostvaren je prihod od 123,5 milijuna kuna.

Werkos je dobio certifikate ISO 14001 i OH SAS i ima brojne izvođačke reference. Postao je sinonim za geosintetičke i žičane materijale te sustave za izvođenje projekata u niskogradnji.

Uspješna tvrtka Werkos stekla je brojne međunarodne nagrade i priznanja, a Hrvatska gospodarska komora nominirala ju je za Zlatnu kunu. H. K.

Ericsson Nikola Tesla: Poslovanje u prvom tromjesečju 2007. godine

Tvrtka Ericsson Nikola Tesla u prvom tromjesečju ove godine od prodaje je uprihodila 284,7 milijuna kuna (pad 8,7 %). Porasle su narudžbe za 80,9 % zahvaljujući suradnji s Bjeloruskim operatorom JMC Velcomom, ugovorenim poslovima s kupcima u Hrvatskoj, BiH, Crnoj Gori, suradnji s partnerima Vipnetom i HT-om i suradnji s operatorom Tele 2 na izgradnji mreže GSM i UMTS.

Na domaćem tržištu prihodi od prodaje iznose 116,2 milijuna kuna, što je povećanje od 10,9 %.

Ostvareni su prihodi na tržištima BiH, Crne Gore od 45,5 milijuna kuna i na tržištu Zajednice Neovisnih Država 31,5 milijuna kuna.

U prvom tromjesečju korporacija Ericsson AB iskazala je neto prodaju u iznosu 4,5 milijarde eura, što je porast od 8 % u odnosu na isto razdoblje u 2006. godini. Operativna dobit je 877,7 milijuna eura (porast 23 %), a neto dobit 620,8 milijuna eura, što je porast od 27 % u odnosu na isto prošlogodišnje razdoblje. H. K.

Sisačko-moslavačka županija zanimljiva investitorima

U Sisačko-moslavačkoj županiji povoljan geostrateški položaj (sjedište prometnih pravaca), osposobljeni kadrovi za industrijsku proizvodnju i prirodni resursi doveli su do realizacije brojnih projekata.

Realizirani projekt, s kojim se Sisak povezuje sa Silicijskom dolinom u Kaliforniji, je proizvodnja dijelova od tehničke keramike za strojeve koji se upotrebljavaju u proizvodnji poluvodiča. U prostorijama Željezare posao će obavljati 97 radnika. Predviđeno je ulaganje od 12 milijuna dolara.

Županija je posvetila posebnu pažnju prezentaciji gospodarstva, razvoju poduzetničkih zona, ulaganju u infrastrukturu i uvođenju sustava kvalitete. H. K.

Đuro Đaković: Izvoz teretnih vagona u Njemačku

Prema potpisanom ugovoru tvrtka Đuro Đaković Specijalna vozila isporučit će sto teretnih vagona za njemačko tržište. Posao je vrijedan osam milijuna eura. Vagoni će biti u cijelosti izgrađeni u halama Đure Đakovića, a namijenjeni su za prijevoz proizvoda iz čeličana. Završetak posla očekuje se u veljači 2008. godine. Za dobiveni posao su presudila jamstva, o poštivanju rokova isporuke i primjene najnovijih europskih standarda u proizvodnji. H. K.

IFAT CHINA 2008: Koncentrirani prikaz poslovne djelatnosti u kratkom vremenu

– IFAT CHINA: New International Expo Centre (SNIEC) u Shanghaiu od 23. do 25. rujna 2008.

– Tijekom tri dana trajanja sajma susret ključnih sudionika u Shanghaiu

Koncept IFAT CHINA 2008 bit će sažet u tri dana (nekad četiri) i ponudit će u rujnu 2008. još koncentriraniju platformu za međunarodno gospodarenje okolišem. 3. međunarodni stručni sajam za zaštitu okoliša održat će se od 23. do 25. rujna 2008. u Kini u Shanghaiu u New International Expo Centre (SNIEC). Zbog je-

senskog termina održavanja, sajma mijenja se redosljed sajмова za okoliš, npr. IFAT u Münchenu održava se od 5. do 9. svibnja 2008., kako objašnjava Eugen Egetenmeir, član poslovnog vodstva sajma München. Koncentriranje sastanka na tri dana jamči intenzitet komunikacije u struci sa svrhom razmjene inovacijskih postupaka u tehnikama zaštite okoliša kao i poticanja sklapanja poslova.

IFAT CHINA 2008 nadovezat će se na uspješnu priredbu 2006., a u žarištu će imati traženje globalnih rješenja zaštite okoliša (vidi www.ifat-china.com, a posebno novi Key Visual).

IFAT CHINA 2006 privukao je 10 000 sajamskih posjetitelja iz 66 zemalja uz maksimalnu zaposjednutost izložbene površine: 284 izlagača iz 25 zemalja ponudili su svoje proizvode i usluge u područjima opskrbe vodom, otpadne vode, zbrinjavanje otpada, reciklaže, održavanje čistoće zraka, tehnika za zaštitu okoliša kao i energije prikladne za okoliš. Time je ostvareno povećanje broja iz-

lagača od 13 % u usporedbi s prethodnom priredbom 2004. Uz intenzivno njemačko sudjelovanje također su u Kini sudjelovali u svojim paviljonima izlagači iz Velike Britanije, Japana, Koreje, Švicarske i SAD-a. IFAT CHINA je također širom Azije pobudio veliko zanimanje. 44 % poduzeća koja izlažu su iz Azije (Kina, Indija, Japan, Koreja, Malezija, Singapur i Tajvan).

Daljnje obavijesti dostupne su na internetu: www.ifat-china.com

Osoba za kontakt:

Petra Gagel, referentica za tisak IFAT China
zadužena za marketing, komunikacije i investicije
telefon: +49 89/ 9 49-20244,
faks: +49 89/ 9 49-20249
E-mail: petra.gagel@messe-muenchen.de
03/d/MarComGB 1/pet

H. K.

tehnološke zabilješke

Uređuje: Marija-Biserka Jerman

Novosti iz Westfalije u zaštiti okoliša

Zaštita okoliša jedan je od najznačajnijih izazova današnjeg vremena. Tvrtka Westfalia Separator ima svoje odgovore i na ta pitanja. U rješenjima za zaštitu mora ističe se sustav BilgeMaster, jedinice za odvajanje ulje-voda za uporabu za pročišćavanje onečišćenih voda s dna brodova. Uz to sustav SludgeMaster omogućava smanjivanje volumena otpadnih uljnih muljeva i do 90 %, čime se olakšava i snižava trošak uklanjanja takvog otpada. Za zaštitu zraka Westfalia Separator proizvodi uređaje za desulfurizaciju otpadnih plinova u energanama na ugljen. Više od 40 takvih dekantatora različitih dimenzija isporučeno je za tu svrhu u Kinu. Na najvećem umjetnom otoku na svijetu Palm Deira u Dubajju upotrebljavaju se u sustavu za pročišćavanje otpadnih voda dekantatori tvrtke Westfalia za odvajanje muljeva. M.-B. J.

Industrija mlijeka u Bjelorusiji

Bjelorusija je u prvom redu poljoprivredna zemlja, no mljekarska industrija tek sada poduzima korake za osuvremenjivanje. Mljekara Dairy Product iz Gomela s proizvodnim kapacitetom od približno 300 000 L mlijeka na dan obuhvaća cjelokupni asortiman mliječnih proizvoda od svježeg mlijeka, jogurta, kefira, sireva, vrhnja i sl. Mljekara se sastoji od pet proizvodnih jedinica, koje namjerava sada modernizirati i proširiti uz sudjelovanje tvrtke Westfalia Separator. Početak predstavlja uvođenje moderne jedinice za pasterizaciju mlijeka s cjelokupnom kontrolom procesa. U automatiziranu liniju integrirani su separatori za odvajanje vrhnja i uklanjanje bakterija za proizvodnju. Koncentrat bakterija se recirkulira u proces. Dio vrhnja se homogenizira u mlijeku za piće. Suradnja s Westfalia Separator je treća modernizacija mljekara u Bjelorusiji s tom tvrtkom. M.-B. J.

Izolacija proteina iz soje

Soja sadrži visoku razinu proteina, i do 40 %. Proteini iz soje proizvode se kao koncentrat koji sadrži oko dvije trećine proteina i upotrebljava se kao dodatak životinjskoj hrani. Proteinski izolat s čistoćom od minimalno 90 % proteina upotrebljava se u prehrambenoj industriji u proizvodnji hrane za sportaše, u pekarskoj i mesnoj industriji i dr. Westfalia Separator proizvodi separatore i dekantatore za oba postupka. Nova tehnologija DiscDecantera kombinira dekantator i separator u jednom uređaju, kojim se taloženje i bistrenje provodi uz bolje iskorištenje i s manjim troškovima. M.-B. J.

Novi kontrolni ventili

Metso Automation plasirao je nove kontrolne ventile Neles® RotaryGlobe, posebno oblikovane, koji objedinjuju najbolje karakteristike tehnologija linearnih i kuglastih ventila. Kontrolni ventili pogodni su za rad do klase tlaka ASME 1500. Karakteristike tečenja novih ventila odgovaraju kuglastim ventilima niskog šuma i antikavitacije, te su uporabivi za mnoge primjene u istom osnovnom obliku. Ventili Neles RotaryGlobe izvedeni su za kontrolu širokog raspona procesnih tekućina, plinova i para u normalnim, otežanim i posebno teškim uvjetima rada. Mogu se primijeniti u petrokemijskoj, kemijskoj i rafinerijskoj industriji nafte i plina, u proizvodnji energije i industriji papira i celuloze. Modularni dizajn omogućava izmjenu dijelova prema veličini, materijalu izrade i rada u uvjetima niskog i visokog šuma. Lako se održavaju. Ventili su dostupni u veličinama od 1/2" – 2", rade u temperaturnom rasponu od –80 °C do +425 °C i odgovaraju svim standardima ASME i EN, kao i standardima za siguran rad i zaštitu okoliša. Kontrolni ventili Neles RotaryGlobe od 2006. godine uspješno su testirani u velikom broju primjena u različitim industrijskim granama i uvjetima rada. M.-B. J.